



ปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

Ecological Environmental Factors and Educational Administration
of Anuban Ratchaburi School under Ratchaburi Primary Educational Service
Area Office 1¹ประทีป บุญมา, ²โสภิ วิวัฒน์ชาญกิจ¹ Prateeb Boonma, ² Sopee Wiwatchankit¹⁻² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข¹⁻² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, ThailandCorresponding Author E-mail: ¹Prateebboonma30@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) นิเวศวิทยาเชิงสาเหตุโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับ 1 คือ ด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านจริยธรรม และอันดับสุดท้าย ด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพด้านการบริหารสถานศึกษา โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ งานงบประมาณ รองลงมา งานวิชาการ อันดับ 3 คือ งานบุคคล และอันดับสุดท้าย คืองานทั่วไป ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษา ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ปัจจัยด้านจริยธรรม และปัจจัยด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ 0.784 และสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 61.50 และผลทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษา พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01



คำสำคัญ : ปัจจัยด้านสมรรถนะดิจิทัล, ปัจจัยด้านนโยบาย, ปัจจัยด้านจริยธรรม

Abstract

The purpose of this research was to 1) to study the levels of ecological environmental factors; 2) to study the levels of school administration effectiveness; and 3) to investigate the relationship between influential ecological factors and the effectiveness of school administration in District 1. The research sample consisted of 132 teachers and educational personnel. The research instrument used was a questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Multiple Regression Analysis.

The results of the study revealed that: 1) Ecological Factors: Overall, the causal ecological factors were at a very high level. When considering individual aspects, the highest-ranking factor was the administrators' digital competency, followed by ethics, and the policy of the Ministry of Education, respectively. 2) School Administration Effectiveness: Overall, the effectiveness was at a very high level. Ranking the aspects from highest to lowest showed that budget management was first, followed by academic affairs, personnel management, and general administration, respectively. 3) Relationship and Influence: The relationship between influential ecological factors and school administration effectiveness, analyzed through multiple regression, revealed that administrators' digital competency, ethics, and Ministry of Education policies yielded a multiple correlation coefficient (R) of 0.784. These factors together accounted for 61.50% of the variance in school administration effectiveness with statistical significance at the 0.01 level. The hypothesis testing confirmed that influential ecological factors significantly impacted school administration effectiveness at the 0.01 level.

Keyword : Digital Competency Factor, Policy Factor, Ethical Factor

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วและซับซ้อน สถานศึกษา ไม่ได้เป็นเพียงสถานที่สำหรับถ่ายทอดความรู้อย่างเดียวอีกต่อไป แต่กลายเป็นองค์กรที่มีปฏิสัมพันธ์และได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสภาพแวดล้อมภายนอก การทำความเข้าใจต่ออิทธิพลภายนอกนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่หลากหลาย แนวคิดนิเวศวิทยา หรือที่เรียกว่าระบบนิเวศวิทยาทางการศึกษา เป็นกรอบแนวคิดที่ช่วยในการทำความเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่าง



สถานศึกษากับสภาพแวดล้อมรอบข้าง โดยเน้นว่าการพัฒนาและผลลัพธ์ของสถานศึกษานั้นได้รับอิทธิพลจากหลายระดับของสภาพแวดล้อม ตั้งแต่ระดับใกล้ตัว เช่น ชุมชนและผู้ปกครอง ไปจนถึงระดับใหญ่ เช่น นโยบายของรัฐบาลและบริบททางเศรษฐกิจโลก Bronfenbrenner, U. (1979) การมองสถานศึกษาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถระบุปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานและการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนภายใต้กรอบแนวคิดนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นผู้จัดการระบบนิเวศที่จะต้อง: 1) วิเคราะห์และทำความเข้าใจ ปัจจัยทางนิเวศวิทยาที่เกี่ยวข้อง 2) ปรับปรุงและปรับตัว การบริหารงาน 4 ฝ่าย (วิชาการ บุคคล งบประมาณ และทั่วไป) ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม และ 3) สร้างและรักษาความสัมพันธ์เชิงบวกกับองค์กรประกอบต่าง ๆ ในระบบนิเวศ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตาม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ประกอบนิเวศวิทยากับการบริหาร ได้ให้กรอบความคิดที่สำคัญในการวิเคราะห์องค์ประกอบนิเวศวิทยาที่ส่งผลต่อสถานศึกษา โดยองค์ประกอบเหล่านี้ได้รับการจำแนกตามระดับความใกล้ชิดและอิทธิพลต่อโรงเรียน Bronfenbrenner, U. (1979) ซึ่งครอบคลุมหลายมิติ (Meepat, et al., 2023) ได้แก่ 1) องค์ประกอบทางชีวภาพ เช่น ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากร 2) องค์ประกอบทางกายภาพและเทคโนโลยี เช่น อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 3) องค์ประกอบทางสังคม-นิเวศ เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง นโยบายการศึกษา กฎหมาย เศรษฐกิจ และค่านิยมทางสังคมการเปลี่ยนแปลงของสถานที่ที่บุคลากรทางการศึกษานั้นอาศัยอยู่และสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนเรียกว่านิเวศวิทยาการศึกษา ซึ่งส่งผลการดำรงชีวิตของบุคลากรทางการศึกษา โดยมีกระบวนการที่ทำให้ตนเองพัฒนาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในนิเวศวิทยาการศึกษานั้นได้และรับประสบการณ์ใหม่ๆ ด้วยการสร้างสมดุลระหว่างนิเวศวิทยาแล้วหลอมรวมเป็นประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาตัวเองต่อไป Bronfenbrenner, U. (1974) อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, โกศล มีคุณและ อัจฉรา วัฒนาน 2568)

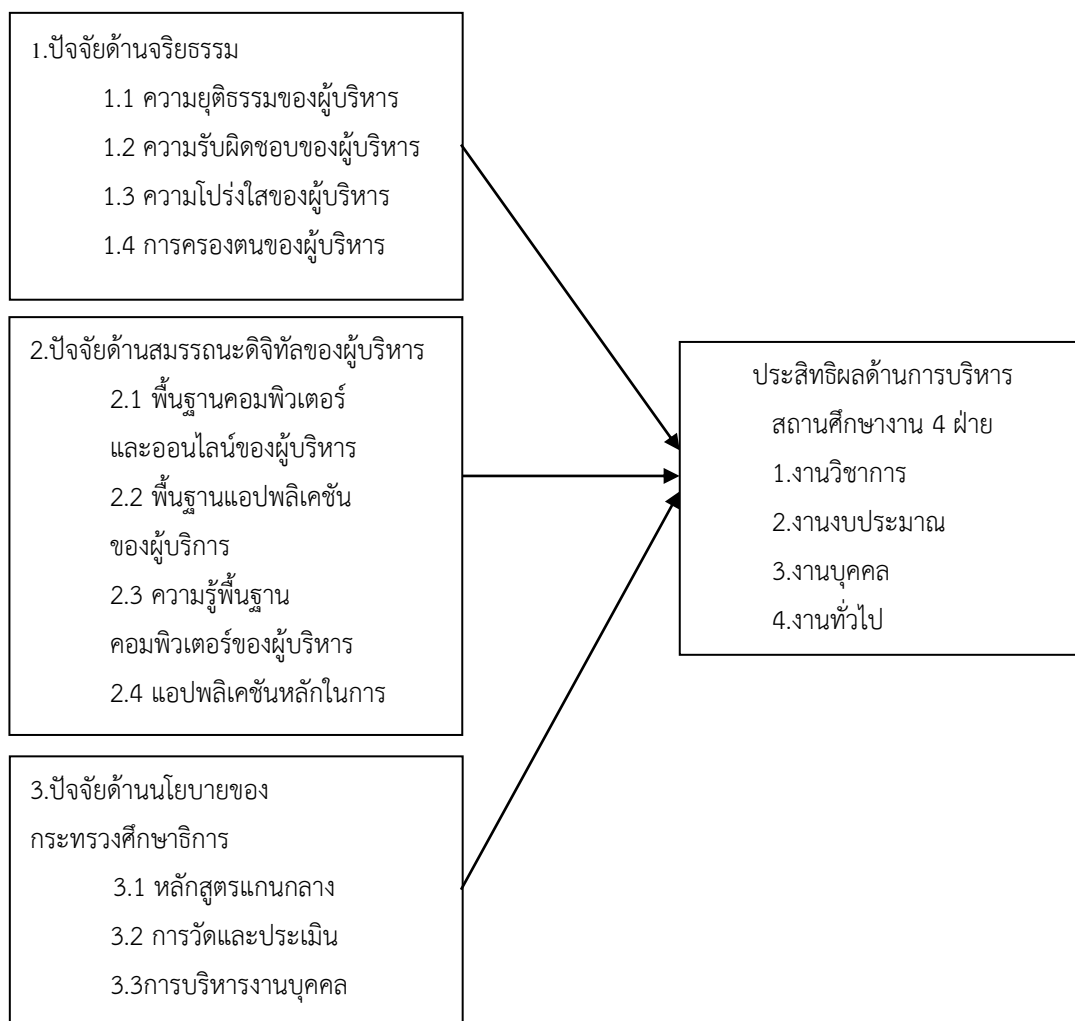
ดังนั้น ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติจึงผูกโยงกับความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับครู ภายใต้กรอบของสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา การศึกษาวิจัยนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ รูปแบบและกลไก ที่ผู้บริหารและครูใช้ในการจัดการกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารและครูในสถานศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงบูรณาการที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน



วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยาของครูในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

กรอบแนวคิด



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยจะทำตามลำดับ ขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการวิจัย กรอบแนวคิดของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

ผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นและได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดทำการรายงานผลการวิจัย จากการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและการจัดทำข้อเสนอแนะ การจัดพิมพ์รูปเล่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 132 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ตารางของ Krejcie & Morgan 1970,อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อมุ่งศึกษาปัจจัยที่ทำให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลทางนิเวศวิทยากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมตัวแปรและวัตถุประสงค์การวิจัย ภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้วยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ในตะวัน กำหอม, 2559) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามระดับระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยาของครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านจริยธรรม ด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวม 60 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตามแนวคิดลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) (Chang, 1993; Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) ตั้งแต่ 6 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง



ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี แบ่งเป็น 4 กลุ่มตัวแปร ได้แก่ 1) งานวิชาการ 2) งานงบประมาณ 3) งานบุคคล 4) งานทั่วไปรวม 20 ข้อ ใช้มาตราประมาณค่า 6 ระดับเช่นเดียวกับตอนที่ 1

2. ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ 2.1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรวิจัย 2.2) จัดทำร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และคำนวณค่า IOC หากค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ถือว่ายอมรับได้ (ในตะวัน กำหอม, 2559) 2.3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 2.4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) 2.5) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 132 ชุด ซึ่งเท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมด โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบอย่างชัดเจน จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตรวจสอบความครบถ้วน และหากพบข้อมูลไม่สมบูรณ์จะดำเนินการเก็บเพิ่มเติม ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ทั้งรายข้อและรายด้าน พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ 6 ระดับ (Chang, 1993; Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) ดังนี้ 1.00–1.49 = ต่ำมาก 1.50–2.49 = ต่ำ 2.50–3.49 = ค่อนข้างต่ำ 3.50–4.49 = ค่อนข้างสูง 4.50–5.49 = สูง 5.50–6.00 = สูงมาก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient: r) และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 การแปลค่า r พิจารณาจากทิศทางและขนาดความสัมพันธ์ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าเข้าใกล้ 1 แสดงความสัมพันธ์เชิงบวกสูง หากเข้าใกล้ -1 แสดงความสัมพันธ์เชิงลบสูง และหากใกล้ 0 แสดงความสัมพันธ์ต่ำหรือไม่มีความสัมพันธ์ ทั้งนี้เกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์กำหนดเป็นช่วง 0.81–1.00 (สูงมาก) 0.61–0.80 (สูง) 0.41–0.60 (ปานกลาง) 0.21–0.40 (ต่ำ) และ 0.01–0.20 (ต่ำมาก)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณใช้เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยมีตัวแปรอิสระตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไป และตัวแปรตาม 1 ตัว ซึ่งควรอยู่ในระดับมาตรวัดช่วง (Interval) หรืออัตราส่วน (Ratio) หากเป็นตัวแปรกลุ่มต้องแปลงเป็นตัวแปรตมมีก่อนวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Pearson's Correlation และ Multiple Regression Analysis เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และสมมติฐานการวิจัย



สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยาของครูในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง พบว่า อันดับ 1 คือ ด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร รองลงมา คือ ปัจจัยด้านจริยธรรม และอันดับสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง พบว่า อันดับ 1 คือ งานงบประมาณ อันดับ 2 คือ งานวิชาการ อันดับ 3 คือ งานบุคคล และอันดับ 4 งานทั่วไป ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ด้านจริยธรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.628 โดยมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ปัจจัยด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.646 โดยมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 และปัจจัยด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.592 โดยมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ พบว่า ด้านจริยธรรม ด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร และด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.784 และสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 61.50 ($R^2=0.615$)

ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ให้ความสำคัญเชิงอิทธิพลนิเวศวิทยากับประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า 1) ปัจจัยด้านจริยธรรม ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 2) ปัจจัยด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 3) ปัจจัยด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลทางการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาล



ราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยาของครูในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง พบว่า อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร รองลงมา คือ ปัจจัยด้านจริยธรรม และปัจจัยด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ชมมนิภา บุญเจ็ก และคณะ. (2568:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านความสำเร็จในชีวิต รองลงมา คือ ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ตามลำดับ 2) การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง พบว่า อันดับ 1 คือ งานงบประมาณ งานวิชาการ รองลงมา คือ งานบุคคล และงานทั่วไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ศิริพร เสรีพาณิชย์การ. (2559:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านการปฏิบัติงานให้เกิดความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ด้านการเน้นคุณค่าของทรัพยากรมนุษย์ ด้านการใช้หลักการบริหารความเสี่ยง ด้านการสื่อสารและป็นนักฟังที่ดี ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีความเชื่อว่างค์กรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญหรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ประสิทธิผลของ



โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 2 ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และด้านความสามารถในการทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน ในทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลวิจัยพบว่าการยึดมั่นคุณธรรมเป็นแบบอย่างดำเนินชีวิตอยู่ในลำดับสุดท้ายของการครองตน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม เชิดชูเกียรติบุคลากรต้นแบบหรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ผู้บริหารได้ถ่ายทอดแนวคิดและวิธีการครองตนเชิงจริยธรรมให้แก่บุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เพียงการปฏิบัติตามระเบียบวินัยเท่านั้น

1.2 เนื่องจากผู้บริหารมีความโดดเด่นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์รับ-ส่งข้อมูล โรงเรียนควรต่อยอดสู่การสร้างระบบนิเวศการทำงานแบบไร้กระดาษ โดยใช้ระบบจัดเก็บข้อมูลออนไลน์ที่ปลอดภัย เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลวิจัยที่พบว่าประเด็นนี้ยังมีคะแนนรองลงมา ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลขนาดใหญ่พิเศษอย่างยั่งยืน

2.2 ใช้วิจัยแบบผสมผสาน ใช้ทั้งเชิงปริมาณเพื่อหา "ปัจจัย" ที่มีอิทธิพล และเชิงคุณภาพเพื่ออธิบาย "กระบวนการ" ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบไฮบริด (Hybrid Learning) กับพฤติกรรมการสอนของครูและการจัดการชั้นเรียนของผู้บริหาร



องค์ความรู้ใหม่



ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรชนก แยมอุทัย. (2559). ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคลากรทางการศึกษา. สารนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- กานต์นรี ประสพสุข. (2563). วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนวัดบางพระ. สารนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จริยาภรณ์ พรหมมิ. (2559). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชมน์นิภา บุญเจ็ก และคณะ. (2568). ปัจจัยปัจจัยเชิงนิเวศวิทยาการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยชินวัตร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (กันยายน-ธันวาคม 2568)
- ณัฐนิช ศรีลาคำ. (2558). การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี



- ณัฐศักดิ์ ศิริสมบุญเวช. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์
- ธนายุทธ ช่อมะลิ. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียน
คุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ธัญญลักษณ์ มหาศิริพันธ์. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วารสาร ปัญญาปัญญา
5(2). 95 - 106
- สด มอญกอดแก้ว และคณะ. (2568). นิเวศวิทยา 4 ดี เชิงบริหารกับงานวิชาการของบุคลากรทาง
การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. วารสารปัญญาและคุณธรรม.
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2568)
- เสถียร อ่วมพรหม. (2559). การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพใน
การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์
- สุนิสา ภูเงิน. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). รายงานการศึกษารูปแบบการจัดระบบนิเวศการ
เรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนไทย 4.0. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2568.
จากเว็บไซต์ <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1935-file>
- สีฝุ่น คชพันธ์. (2561). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อต่อศักยภาพการบริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกลุ่มภาคกลาง. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก 2 บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
- สีวรรณ ไชยกุล. (2562). การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- สีสมพร สุดทิจัก. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบทมรดก
โลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการพัฒนา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร



- โสภณา สุดสมบูรณ์. (2567). แนวทางการเสริมสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่ชายแดนทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2567)
- อมรรัตน์ มีพัฒน์ และคณะ. (2566). ระบบนิเวศการบริหารสถานศึกษาเอกชน. วารสารรัชต์ภาคย์. ปีที่ 17. ฉบับที่ 51. (น.123-139)
- Diaz-Gibson, J. Daly, A.J. Balslev, G., Civis, M., & Liou, Y-H. (2020). The School Weavers Tool: Supporting School Leaders to Weave Learning Ecosystem. School Leadership and Management, 41(3). DOI:10.1080/13632434.2020.1770210
- Chuichareon, A. (2019). Learning Ecosystem. Post Today Online. Retrieved December 10 2025 from the website. <https://www.posttoday.com/economy/news/578269>
- Jaime Ballard; Elizabeth Wieling Catherine Solheim; and Diana Lang. (2020). 1970s: Bronfenbrenner. [Online]. Retrieved December 10 2025 from the website. <https://iastate.pressbooks.pub/parentingfamilydiversity/chapter/bronfenbrenne>